

“Από τό πρωί είχε μία άκαθόριστη άγωνία. Όπως πλενόταν σκέφτηκε πώς ποτέ μέχρι τότε δέν είχε προσέξει πόσο εύχάριστο είναι τό νερό σάν κυλά στον καρπό, στίς χούφτες, σάν άγγίζει τό μάγουλο, ξεπλένει τό στόμα, τό μέτωπο. Αν δέν ήταν τά κλάματα του παιδιοϋ θά στεκόταν έρεί στο νιπτήρα ώρες, νά σκέφτεται, χωρίς νά σκέφτεται τίποτα. Ύά πρώτη φορά, στα τρία χρόνια του γίρου τους, έχυσε τό γάλα, κι’ αυτό τόν έκανε νά γελάσει:

- Ύέρασε ή μαμά μας, Κωστάκη, κι’ άγαιρείται.

Κι’ ύστερα τό καθημερινό του φιλί, ή γνώριμη ευροδιά της κολώνιας, ή μαύρη τούφα στο μέτωπο.

- Θέλω κούρεμα, θά περάσω από τόν κουρέα.

Μέλις μπήκε στ’ αυτόκίνητο, κάτν μέσα της τήν έσπρωξε νά τόν σταματήσει, νά τόν κρατήσει, μέ κάθε τρόπο. “εάνοιώσε όρως, θέλεις τό εύρωνικό του γέλιο, θέλεις ή γκρίνια του μικροϋ που έηταύσε τό φαγητό του... Ύώρα, έπειόπως κάθεται και τόν κοιτάζει από κοσβράτι εξαπλωμένο, ακίνητο, δέν μπορεί νά διάξει από τό μιαλό της μια παράλογη κέψη:

- Κουρέυηκε άρα γε! Όλοι αυτοί οι έπίδοσκοι στο κεφάλι δέν μ’ αφήνουν νά βεβαιωθώ, είχε πεί όρως πώς έπρεπε νά κουρευτεί.

Ύστερα, έαφνικά, θέλησε νά ξαναθυμηθεί ή όροσιά του νεροϋ στην παλάμη Σηκώθηκε, έκανε νά πάει προς τόν νιπτήρα. Δίπλα της, δυό τρία πρόσωπα, ούτε που καταλαβαίνει ποιά, ο’ύτε που καταλαβαίνει γιατί. Κάποιος τήν πιάνει από τόμπράτσο, έλα, κάθισε, ήσύχασε, μά τί έπαθαν λοιπόν, δέν βλέπουν πώς είναι πολύ ήσυχη, άπλως θάθελε νά ξαναθυμηθεί, νά ξαναεπιβεβαιώσει ή όροσιά του νεροϋ, τήν άφή του νεροϋ, της ζωής...

Ύταν στη θάλασσα, κολυμπούσαν, όταν έαφνικά της τ’ οχεκ πετάζει:

-Θά μπορούσες νά τό άντέξεις άν... θά μπορούσες νά μεγαλώσεις τόν Κωστάκη μόνη;

Ύκείνη τρέπαζε, κόντευε νά βυθιστεί, ύστερα ήρθε τό γέλιο του νά τά σκεπάσει όλα, νά καθησυχάσει τόν τρολλό της φόβο.

- Μά γιατί, γιατί τό πέταξες αυτό τό πρωί? Υπάρχουν κίνδυνοι,
Τό μπράτσο του κάτω από τό κεφάλι της, ζεστό καταφύγιο. Πόσα δέν είχαν περὶ ἐκεῖνο
τό βράδυ, πότε ἦταν, χθεές, προχθεές, πέρσι... αὐτή δέν εἶχε ἰδέα ἀπό πολιτικά ὅταν
παντρεύτηκαν, τό μόνο πού τήν ἐνδιέφεραν ἦταν τὰ φουστάνια της κι' οἱ πέρρες. Διγὰ
σιγά τήν ἐμπασε, τήν ἔβησε....

- Πρέπει νά χουμε θάρρος, νά τοὺς ἀντικρύσουμε χωρίς φόβο, γιατί τό μόνο
πού θά λουν εἶχει νά μας δοῦν νά λυγίζουμε! Ὅταν φοβηθοῦμε θά χουν νικήσει.

Τόν ἄκουγε, πλέκοντας δακρυγλυφία τίς σκουρές του τούφρες.

- Θέλω κούρεμα;

- Ὁχι, ὄχι, νά μὴν τὰ κόψεις, εἶναι τόσο ὄμορφα... Ὁ Κωστάκης ἔχει ἀκριβῶ
τά ἴδια παλιά. Ουμᾶμαι, πόλις γεννήθηκε τί ἐντύπωση πού μοῦκανε. Ἐλέγα μήπως καί
πού ἄλλαξαν τό παιδί, ἐγώ κάτασκη, ξανθιά, αὐτό σωστό μαυράκι στό στήθος μου...

Νά κουρευτήκε ἄραγε; Ἐνιωθε μιὰ βασανιστική ζήλεια γιὰ ὅλες αὐτές
τίς ἡρες, ἀπ' τό πρωῖνό τους φιλιόσ' ὡς τήν ὥρα πού... Αὐτές οἱ ἡρες δέν ἦταν οἰκίες
της, δέν συμμετεῖχε αὐτή. Γι' αὐτήν ὅλα τέλειωσαν ὄχι στίς δωδεκάμισι, τήν ὥρα πού
δέχτηκε τή σφαῖρα, ἀλλά στίς ἑπτὰ καί τέταρτο, τήν ὥρα πού ἔμπαινε στό αὐτοκίνητο.
Ἐῖχε κάνει νά τόν σταματήσει, κοίταξε ^{ἀρήχονα} ~~κκκκκκκκ~~ τό ρολόι, ἑπτὰ καί τέταρτο, λίγο
πρίν, ἑπτὰ καί δεκατρία, ὁ μικρός μέσα ἔκλαιγε, στάθηκε γιά λίγο μετέωρη, τό αὐτο-
κίνητο ξεκίνησε, ~~καί~~ τῆς κούνησε τό χέρι, ὁ μικρός φιέσα ἔκλαιγε, ἐκεῖνη ἡ ἀδιόρατη
ἀγωνία ἀπό κάποιο ὄνειρο πού εἶχε δεῖ τό βράδυ, τό αὐτοκίνητο ἔστριψε στή γωνία,
κάποιο ὄνειρο πού δέν τό θυμᾶται πιά, δέν τό θυμᾶται κκκ τώρα, ἴσως τό θυμηθεῖ
σέ τρία, δέκα χρόνια, ὅταν δέν θά χρειάζεται πιά γιατί δέν θά ἔχει σέ ποιό μπράτσο
ν' ἀκουμπήσει νά τό διηγηθεῖ.

Ἦν πιάσαν τὰ κλάματα. Ἦσαν τὰ πρῶτα δάκρυα. Ὁ γιατρός τήν εἶχε φοβηθεῖ
δεῖ.

- Πρέπει νά κάνει κάτι, νά φωνάξει, νά κλάψει, ~~νὰ κλάψει~~. Ἦν
ἡ σιωπή δέ ν' ἄρέσει καθόλου. Εἶναι βέβαια καί οἱ ἐνέσεις ἀλλά...

Κάποιος δοκίμασε νά τῆς ~~σ~~κουπίσει τίψατια. Ἐσπρωξε ~~κκκκκκκκκκκκκκ~~

“Για το μισητό χέρι που της έκοβε τήν θέα. Πώς τολμούν ... ΑΦΗΣΤΕ ΜΕ;...”

Νάι, όλες εκείνες οι ώρες, από τις έπτά και τέταρτο ως τις δωδεκάμιση, όλες εκείνες οι πολύτιμες ώρες, της ήταν όλοτελα ξενες. Μιά στιγμή... Πήρε τό δρόμο πρὸς τήν ἐκκλησία, ύστερα έστριψε δεξιά, στήλεωφόρο και κατέβηκε πρὸς τή θάλασσα. Πάντα του άρεσε νά παίρνει τό δρόμο πρὸς τή θάλασσα κι' άς ήταν πρὸ μακρύς.

- “Ν μείνω μιά μέρα χωρίς νά τήν δω νομίζω πως κάτι μου λείπει... της έλεγε, κι' εκείνη του άπαντούσε χαδιάρικα: Θα τήν πνύξω τή θάλασσα γιατί υποφιάζομαι πρὸς τήν άγαπᾶς πρὸ πολύ άπό μένα.

“Έτσι λοιπόν, πήρε τό δρόμο της παραλίας. Τό ραδιόφωνο ήταν άνοιχτό. Πάντα έχει άνοιχτό τό ραδιόφωνο, μή τυχόν και του ξεφύγει κανένα δελτίο ειδήσεων. Ίδιαίτερα τό πρωί που όλα τά νέα είναι φρέσκα. Εκείνη χάρη τον πείραζε:

- Γιατί δέν'έγινες δημοσιογράφος; τά χόρταννες ειδήσεις. Ένας γεωπόνος τί γναιάζεται για τά νέα;

Ζούφρωνε τά φρούτα, κι' είχε έτοιμη τήν απάντηση:

- Νά... για τό δελτίο του κειρού. Ένας γεωπόνος πρέπει νά παρακολουθεί στενά τό δελτίο του καιρού. Θανάσου νά μάσει καμιά αφρικνή μπόρα, κανένα χαλάζι, και νά μὴν τό ξέρω... Έτσι άπροειδοποίητα...

“Έτσι, άπροειδοποίητα... Είχε πάρει, λέει τήν μέσημβρινή έφημερίδα κι' ήταν μόλις έσκυβε καιχ τήν κοίταζε. “Έ πρόλαβε άραγε νά διαβάσει? Ποιές ήταν οι τελευταίες του σκέψεις; Εκείνοι; τό νησί που τόσο άγαπούσε; Τό παιδί τους; Αυτή ή ίδια; Κοιτάζει τά κλειστά μάτια και προσπαθεί νά μαντέψει. Κάποτε έπαιζαν ένα παιγνίδι. Εκείνος πιστευε πολύ στην τηλεπάθεια.

- “Λα, της έλεγε, τά βάλω κάτι στό μυαλό μου, κανε μιά δυνατή προσπάθεια, συγκεντρώσου, νά βρεϊς τί σκέπτομαι.

“Άλλοτε πάλι, στ' αυτοκίνητο, όταν τον συνόδευε στάταξίδια του, συχνά προλάβαινε τις σκέψεις του.”

~~Μια~~ **Α**ς κατέβουμε για λίγο έδω, κοιτά αυτό τό πεύκο τί όμορφο που είναι έτσι μονάχο και βασανισμένο...

Τὴν κοιτάζει μ' εὐγνωμοσύνη, καλυμμένη πίσω ἀπέκλεινο τό εἰρωνικό γελᾶκι.

- Πάλι μάντεφες τὴ σκέψη μου. "Ακού βασανισμένο πεῖνιο...

Κι' ἐνῶ ἐκεῖνος φωνιθόταν ^{ἐλευθερώσει} νᾶ ~~ἀλλήλων~~ τό πεῖνιο ἀπὸ τὰ σακουλίκια μὲ τίς παρασιτικές κἀμπιες, ἐμείνη ρουφοῦσε τό ἀγαπημένο προφίλ, λίγο ἀκανόνιστο, τους ἀθλητικούς ἄμους, τὸ χοντρά, δουλευτάδικα δάκτυλα.

Ἐκπῶθηκε, πῆρε τό χέρι του, τό φίλησε. Κανείς στό δωμάτιο, μόνο οἱ δύο τους, ἐκεῖνος ἐκπλωμένος στό κρεβάτι, τὰ μάτια του μισάνοιχτα, τὴν παρακοῦλουθοῦν νά πηλαινοδράχεται πνιγμένη στήν ἀμηχανία της. Τί κάνει κανείς τὴν πρώτη νύχτα τοῦ γέμου, ὅταν οἱ καλεσμένοι ἔχουν φύγει καί μένεις σ' ἓνα δωμάτιο ξενοδοχείου μ' ἓνα ἄντρα στό κρεβάτι ποῦ προποιεῖται τόν κοιμισμένο; Μαζέψε ὅλη τὴν τόλη της, πλησίασε τό ἀριστερό του χέρι ὅπου φρέσκια φρέσκια, ἔλαμπε ἡ βέρα. "Μσχυψε, τό φίλησε...

Πότε μαζεύτηκαν οἱ αὐτοί, οἱ καλεσμένοι εἶχαν φύγει ἀπὸ ἴσρα, τί θέλουν τώρα ὅλοι αὐτοί στό δωμάτιο τους... "Ἄ τώρα θά σηκώσει τό χέρι, θά τῆς χαϊδέψει τὰ μαλλιά, θά τὴν πάρει στήν ἀγκαλιά του... θά ξυπνήσει τό πρωί καί ὁ ἥλιος θά λαμουργεῖται πάνω στό λευκό νυφικό, κρεμασμένο πλάϊ στήν μπαλκονόπορτα. Ἰστερα θά σηκωθοῦν κι' οἱ δύο μὲ τρελλά γέλια καί θά βουτήξουν στή θάλασσα. Ἐκεῖ, στή θάλασσα τῆς τόχε πᾶϊ:

- Θά μπορούσες νά τὰ βγάλεις πέρα μόνη; "αἱ τό παιδίμας... Ἴηταν λέει, καβαλλάρης, ἓνα ἄσπρο ἄλογο, καί φοροῦσε κᾶτασπρα καί κρατοῦσε στό χέρι του ἓνα παιδί. Τό παιδί μας, εἶχε πεῖ αὐτὴ, μὰ σάν τό κοιτάζε καλά δέν ἦταν ὁ Ἐωτάκης, ἦταν μάλλον ἓνα σκυλάκι, ἢ γατί, κι' αὐτός γελοῦσε κι' ἔλεγε, ἦρθαν οἱ λύκοι, μὰ δέ φοβᾶμαι, μὴ φοβᾶσαι, ὅταν φοβηθοῦμε θάχουν νικήσει... Τό ὄνειρο... τό ὄνειρο... κι' αὐτός γλεοῦσε κι' ἔλεγε... δέν πρέπει νά κλάψεις νά ὀργισθεῖς ναί, καί γελοῦσε, κι' ἔκανε βόλτες μὲ τ' ἄσπρο ἄλογο πλάϊ στή θάλασσα, κι' ἐκεῖνος ἦταν καβάλλα πάνω στό ἄλογο, ποῦ τώρα δέν ἦταν ἄλογο, ἦταν ἓνας ἀγριόχειρος, κι' ἐκεῖνος γελοῦσε, κι' ἔλεγε, πρέπει νά φυτέψουμε κι' ἄλλα δέντρα, τὰ δέντρα φέρνουν βροχές, κι' ἐμεῖς χρειάζομαστε τίς βροχές, ν' ἀγαπᾶς τὰ δέντρα.

"Όταν άνοιξε τά μάτια, είδε από πάνω της τήν μάνα της, τήν κουνιάδα της, πιδ
πέρα αποκαμωμένη τήν πεθερά της. Πέταξε τό μπουκάλι τοῦ αἵθέρα. Σηκώθηκε ἤρεμη,
πῆρε από τά χέρια τῆς ἀδελφῆς της τό παιδί, τόφερε κοντά του, κοντά στό κρεβάτι
τοῦ νεκροῦ. Ἐαυτοῖς δέν τόλμησε νά τήνέμποδίσει. Τό μωρό καιτοῦσε ἀπορημένο.

- Πά ὁ πατέρας σου, Κωστίκη, νά θυμᾶσαι πάντα αὐτή τή σιγή. Τώρα φίλησέ τον.

"Βοκῆσε κι' ἐκεῖνη, φίλησε γιά ὥρα πολλή τά παγωμένα χεῖλη." Ὑστερα πῆγε
στό παράθυρο καί τ'άνοιξε διάπλατα.

- Εἶμαι ἔτοιμη, εἶπε.

Ἰαν. 1974
~~1974~~